Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 230. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го ЛИСТОПАДА 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 5, 1953. No. 230. VOL. LXI.

ДЕМОКРАТИ ПЕРЕМОГЛИ У ВИБОРАХ В НЮ ЙОРКУ І НЮ ДЖЕРЗІ

Мейнер переміг Тровста у виборах на губернатора Ню Джерзі; Вагнер обраний посадником Ню Йорку; демократи перемогли теж у Вірджінії; у висліді виборів добачають зміну настроїв на користь демократів; республіканці покладають надії на нову програму президента Айзенгавера в січні. Степан Паньків, українець з роду, обраний посадником Боффало.

Конґресові, стейтові і місцеві вибори минулого вівтірка в деяких стейтах, зокрема в Ню Йорку, Ню Джерзі і Вірджінії, принесли велику перемогу кандидатам Демократичної партії, в чому добачається поважну зміну настроїв в країні супроти обраної минулого року республіканської адміністрації. Найбільш характеристичною в цьому відношенні була перемога демократичного губернатора Ню Джерзі. Мейнера, молодого филипсбурзького адвоката, у виборах на губернатора Ню Джерзі. Мейнер переміг республіканського кандидата Пола Л. Тровста. Тровст дістав 541,435 голосів, а Мейнер 706,465, отже на 165,030 більше, що становить несподівано велику різницю. З перемогою Мейнера демократи здобули головний пост стейтової адміністрації вперше за останніх десять років. Кілька хвилин по півночі П. Тровст визнав свою поразку і вислав ґратуляційну телеграму Мейнерові. Загально вважається, що перемогу демократичного кандидата на губернатора перерішило опублікування листа Тровста, що його він написав до нюйоркського губернатора Дюї з рекомендацією помилувати засудженого робітничого шантажиста Джозефа Ф. Фея. Нема ще певности щодо вибору конґресмена з шостої конґресової округи. „Ню Йорк Таймс" подав, що виграв демократичний кандидат Вільямс, а „Ньюарк Стар Ліджер" твердить, що виграв республіканський кандидат Джордж Гетфілд. В останньому радіоповідомленні потверджено перемогу демократа Вільямса.

Велику перемогу у виборах посадника Ню Йорку здобув демократичний кандидат Роберт Ф. Вагнер молодший, діставши 1,020,988 голосів. Його республіканський конкурент Гаролд Ріґелмен здобув 661,410 голосів, а ліберал Рудолф Гелі — тільки 468,392 голосів. Разом з Ваґнером перемогли його демократичні співкандидати на інші пости міського управління. Вагнер здобув більшість в трьох міських округах (Воро), а Ріґелмен мав малу перевагу тільки в Квінсі. Першим, що вислав ґратуляційну телеграму, був теперішній посадник Ню Йорку, Вінсент Імпеллітері, якого Ваґнер переміг у демократичних виборах.

Демократичний кандидат Томас Б. Стенлі переміг теж у виборах на губернатора Вірджінії, діставши 167,618 голосів. Його республіканський конкурент Теодор Рузвелт Далтон здобув 127,589 голосів. Цей вислід виборів розвіяв надії республіканців на встановлення сильної двопартійної системи на Півдні.

Восьмилітню республіканську адміністрацію міста Бофало перервав тепер 45-літній продавець автомобілів — Стівен Паньків, перемігши у виборах на посадника міста своїх республіканського і ліберального конкурентів. Вже раніше було повідомлення, — що Паньків є українського роду.

Демократичні лідери у Вашинґтоні привітали перемогу своїх кандидатів в Ню Йорку, Ню Джерзі та Вірджінії, як ознаку невдоволення з краєвої республіканської адміністрації, окремо підкреслюючи своє вдоволення з перемоги в Ню Джерзі. Стівен А. Мічел, голова Крайового Комітету Демократичної партії, заявив, що останні вибори в цілій країні „виявляють поважні здобутки демократів та помітну втрату довір'я до республіканців". Він твердить, що вислід виборів є наявним доказом „зміни почувань від попереднього листопада", та що „Демократична партія є в поході на північ, південь, схід і захід". Демократи вважають — що їхню перемогу ще тільки підкреслює факт, що президент Айзенгавер невдовзі перед виборами висловив свою підтримку для всіх республіканських кандидатів. — Республіканці зі свого боку не приписують вислідові теперішніх виборів надто великого значення і заповідають, що настрої в країні основно зміняться знову на їхню користь після того, як президент Айзенгавер в січні наступного року проголосить нову програму внутрішньої і закордонної політики свого уряду. До речі, в теперішніх виборах не грали ролі будь-які основні політичні проблеми, зокрема закордонної політики, і змагання відбувались на місцевому та особистому тлі.

Новобраний губернатор Ню Джерзі, Роберт Б. Мейнер, в товаристві українських дівчат під час передвиборчого зібрання в Українсько-Американському Демократичному Комітеті в Нюарку, Н. Дж.

Відбувся другий Листопадовий Вечір у Дітройті

У Дітройті відбулися в день 1-го листопада два Листопадові свята. У „Свободі" була вже згадка про успіх свята, влаштованого заходами Українського Громадського Комітету в залі Народного Дому. Академія, що її влаштувала Ліґа Стейту Мишиґен, якої головою є п. Василь Довгань, улаштована в гарній залі Чепсей-Гайскул, відбулася також з великим успіхом при участі коло 800 присявних. Промову українською мовою виголосив д-р Володимир Галан, англійською мовою — адв. Іван Панчук. — Центральною точкою обидвох свят був виступ республіканського сенатора Гомера Ферґусона, який виявив велике знання української проблеми. У своїй палкій на цьому святі промові він запевнив, що теперішня республіканська адміністрація ставиться з найбільшим зрозумінням до терпінь українського народу. Америка — казав він — зробить усе, щоб нові українські іміґранти, які прибудуть сюди з Европи за новим переселенчим законом, не тільки добре улаштувалися, але щоб у недалекому часі змогли також вернутися до своєї звільненої батьківщини України.

У багатій мистецькій частині того вечора виступали два хори: католицько-парафіяльний хор під орудою п. Д. Атаманця і Жіночий Ансамбль під орудою Григорія Китастого. Крім цього виступав цілий ряд солістів: пані Олена Рахлівська, Текля Шандак-Таран і Галина Галій, п. Ілля Косіковський і Квартет Бандузистів під орудою Григорія Назаренка. Цей Листопадовий Вечір знайшов теплий відгук у місцевій американській пресі.

В суботу буде проголошений „День Невідомого Політв'язня"

Як уже повідомлено, Вільна Міжнародна Федерація колишніх Політв'язнів проголосила день 7 листопада як День Невідомого Політв'язня. З цією метою згадана Федерація влаштовує в суботу 7 листопада об 11 годині дня в Ню Йорку в Хонтер Каледж — 695 Парк Авеню, між 68 і 69 вулицями — великий політичний мітинґ, на якому й буде проголошений День Невідомого Політв'язня. В зібранні приймуть участь визначні американські політичні діячі та представники поневолених большевизмом народів, в першу чергу тих, секції політв'язнів яких входять до цієї Міжнародної Федерації. ДОБРУС та інші українські організації звернулись до всіх своїх членів і всіх колишніх політв'язнів нацистських і совєтських концтаборів, закликаючи їх, а також ширші кола українського громадянства прийняти найактивнішу участь в цьому мітинґу.

73-річна пані Келлер руками „бачила" президента Айзенгавера

Вашинґтон. — 73-річна сліпа панна Гелен Келлер прибула до Вашинґтону, щоб одержати бразилійський орден Південного Хреста. При цій нагоді вона просила дати їй можливість відвідати президента Айзенгавера. Вона своїми долонями гладила обличчя президента і ствердила, що його усміх шляхетний: „Я багато чула про його усміх. Він був такий добрий, що дозволив мені „побачити" цей усміх, який є дійсно такий, як я про нього чула". Панна Келлер втратила зір внаслідок недуги на 19-му місяці свого життя. Тепер вона багато працює, щоб облегшити життя таким самим нещасливцям, як вона сама. Її заяву записувала панна Томпсон, яка прибула з нею до Білого Дому. Панна Келлер бачила в такий самий спосіб вже 9 попередніх президентів: Клівленда, Теодора Рузвелта, Тефта, Вилсона, Гардінґа, Куліджа, Гувера, Франклина Д. Рузвелта і Трумана.

Помер о. Филимон Побігушка, духовний опікун Пласту

Ню Йорк. — У вівторок, 3-го листопада, під час деканального соборчику, який відбувався під проводом Преосвященного Кир Константина Богачевського та при участі 35 священиків метрополітального деканату, помер нагло на недугу серця бл. п. д-р о. Филимон Побігушка, духовний опікун Пласту та загально відомий душпастир-громадянин і патріот. Похорон відбудеться в суботу, 7-го листопада, а в четвер ввечорі відбудуться в церкві св. Юра при 7-ій вулиці похоронні відправи з Парастасом. Відправлятиме Преосв. Кир Амврозій Сенишин в сослуженні духовенства. Покійний осиротив дружину та двоє дітей.

Занечищене бензиною повітря спричиняє пістряка легенів

Ню Йорк, Н. Й. — Професор Південно-Каліфорнійського університету д-р Пол Котін, доповідаючи в Американському Товаристві для дослідів недуги пістряка (рака), твердив, що занечищене ґазоліною повітря в великих американських містах спричиняє недугу пістряка легенів. Д-р Котін робив досліди з мишами, які в 50 відсотках діставали нарости на шкурі під впливом спалювання ґазоліни. Більше занечищують повітря ті авта, які їдуть поволі. В порівнянні з 1933 роком, тепер в чотири рази більше чоловіків вмирає на пістряка легенів, а в два рази більше жінок. Ці числа говорять, що треба дбати про очищування повітря в великих містах, бо тільки в той спосіб можна зменшити число смертних випадків від пістрякапістряка легенів.

Президент Айзенгавер наказує секретарям узгіднювати свої заяви

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер запросив до себе на конференцію державного секретаря Джана Ф. Доллеса та секретаря оборони Чарлза Е. Вилсона і наказав їм, щоб вони самі та їх урядовці узгіднювали всі ті публічні заяви, які відносяться до міжнародної ситуації. Цю конференцію в Айзенгавера спричинила заява секретаря летунства Гаролда Е. Талботта в Мадриді про те, що ЗДА складатимуть атомові бомби на своїх летунських базах в Еспанії. Одночасно з Талботтом шеф штабу летунства, генерал Натан Ф. Твайнінґ заявив, що ЗДА вишлють свої атомові бомби на оборону всіх своїх союзників. Після конференції з президентом державний секретар Доллес заявив, на пресовій конференції, що ЗДА „не плянують перевозити атомові бомби до Еспанії", і додав, що якби навіть існував подібний плян, то про нього ніхто не повідомляв би наперед свого ворога. Те саме сказав на пресовій конференції секретар оборони Вилсон. Подібні спростування склали секретар летунства Талботт та шеф летунства ген. Твайнінґ. Впродовж 17 днів це вже друга заява провідних американських мужів, яка наробила багато шкоди політиці ЗДА за кордоном. В місяці жовтні була заява про те, що ЗДА зредукують свої наземні війська в зв'язку з висилкою до Европи атомових гармат. Ця заява настрашила була Францію, яка й так має великі труднощі з ратифікацією договорів з Німеччиною. Цю заяву мусів спростовувати президент Айзенгавер, твердячи, що покищо ЗДА не зменшуватимуть своїх військ в Европі.

Королева Єлисавета виголосила престольну промову

Лондон. — Єлисавета II відкрила формально нову сесію англійського парляменту престольною промовою, що її виголосила в палаті лордів перед членами обидвох палат. Згідно з англійським обичаєвим правом, який — від часів Кромвела — забороняє англійському монархові вступ до палати громад, як суверенної репрезентації англійського народу, представник королеви, генерал сер Брісн Геррокс, пішов спершу до палати громад і запросив її членів перейти до палати лордів. Після того з'явилася королева, вперше в важкій давній короні англійських монархів, що має 3,094 дорогоцінних каменів і викликала біль голова її дідові, королеві Юрієві V. Впродовж 9 хвилин вона відчитала промову, що її — як повідомляє американська преса — склав був прем'єр Черчил. У цій престольній промові говориться про змагання Англії до відпруження теперішньої міжнародної ситуації, як про першу ціль англійської політики. Англійський уряд, мовляв, буде продовжувати заходи, щоб довести до спільної наради західніх держав із Совєтським Союзом. Далі говориться про співпрацю на терені Об'єднаних Націй і Північно-Атлантійського Пакту, який є „фундаментом англійської політики", та про „постійну гармонійну працю з урядом ЗДА." Окремий уступ присвячений справі об'єднання Німеччини й мирові з Австрією та бажанню наладнати дипломатичні взаємини з Іраном. У другій частині промови говориться про внутрішні справи Англії. Юрби народу з захопленням вітали Єлисавету II при її переїзді до палати лордів, а всі англійські та закордонні часописи описують її гарний молодечий вигляд і достойну поведінку при виконуванні того традиційного англійського урочистого державного акту.

Три чехи пробились до Берліну — два згинули

Берлін. — 5 чеських студентів з Військової Академії у Празі 28 днів пробивались із зброєю в руках через східньо-німецьку зону до Берліну, втікаючи від комуністичної влади в Чехії. Одного з них схопила німецько-комуністична поліція, один, важко ранений, залишився позаду, а три таки пробилися до американського сектору Берліну, при чому один з них був також ранений, з кулями в жовтні. Його негайно оперували і його стан важкий, а два інші відлетіли на захід. Врятувалися два брати, Чірад і Йосиф Мачін, Міліян Бавмер перебуває в шпиталі, комуністи схопили М. Янату, а М. Шведя залишився важко ранений. Цей гурток студентів попав перший раз в перестрілку з комуністичною поліцією, коли вони перевіряли документи пасажирів поїзду. Пізніше, втікаючи від погоні студенти ще кількакратно відстрілювались. Вони ранили або вбили (самі не знають) чотирьох поліціянтів. Харчувались по дорозі здебільша картоплею, збираною на полях. Вони рішилися втікати тоді, коли всіх їх звільнили з Військової Академії у Празі. Їхня геройська втеча викликала в Західній Німеччині велику сензацію.

МекКарті переслухуватиме Ґрінґлесса в тюрмі

Ню Йорк, Н. Й. — Голова Сенатської Слідчої Підкомісії сенатор Джозеф Р. МекКарті заявив, що він відкинув плян закликати з тюрми в Люїсбурґу в'язня Ґрінґлесса на переслухання в справі шпигунства в форті Монмовті. Ґрінґлесс відсиджує 15-річну кару за приналежність до шпигунської сітки, якою керував страчений на електричному кріслі Джуліюс Розенберґ. Члени слідчої комісії самі поїдуть переслухувати Ґрінблесса в тюрмі з таких причин: 1. Спроваджуваному в'язневі загрожує небезпека для його життя (надійшли до комісії два листи з такою погрозою). 2. Генеральний прокуратор Бравнелл заявив, що на спровадження в'язня з тюрми потрібно окремого урядового дозволу. МекКарті вірить, що Розенберґова шпигунська сітка працювала також в лябораторії форту Монмавт, і що Ґрінґлес виявить крадіжку важливих матеріялів у цій лябораторії і ствердить, що ці матеріяли передано в руки совєтських шпигунів.

Окрема Комісія досліджує причину експльозії на норвезькому кораблі в Бостоні

Бостон. — Окрема Комісія досліджує причину експльозії й пожежі на норвезькому кораблі „Блек Фалькон". Корабель стояв в південній частині порту, коли з невідомої причини сталася на ньому експльозія, внаслідок якої згинуло 7 портових робітників, які вантажили хемікалії. 18 вантажників поранені, а корабель пошкоджений. Це вже друга катастрофа в Бостонському військовому порті впродовж 17 днів. 16 жовтня експльозія на літаконосці „Лейті" спричинила смерть 37 осіб. Комісія, хоч і не виключає можливости саботажу, одначе вважає його за мало правдоподібний. Експльозію могла спричинити реакція хемічних речовин.

СОВЄТИ ВІДКИДАЮТЬ ЗАПРОШЕННЯ НА КОНФЕРЕНЦІЮ ЧОТИРЬОХ ДЕРЖАВ

Вашинґтон. — Совєтський уряд передав амбасад. ЗДА, Англії і Франції однозвучну відповідь на запрошення, що ці три західні держави вислали 18 жовтня ц. р. — взяти участь у спільній конференції в Люґано, у Швайцарії, в дні 9 листопада ц. р. в справах Німеччини й Австрії. Повний текст совєтської відповіді ще невідомий, але з депеші, що її прислав американський амбасадор Болен із Москви, виходить, що Совєти рішуче відкидають запрошення трьох західніх великодержав, повторюючи знову свою давню пропозицію: 1) перевести спершу конференцію 5-ти держав, включно з комуністичним Китаєм, щоб „узгіднити заходи для злагіднення міжнароднього напруження", 2) перевести конференцію 4-ох держав в справах Німеччини, але під такими умовами, що західні держави давно вже їх відкидали, як неможливі для правильної розв'язки об'єднання німецької території, заведення в Німеччині демократичного устрою і укладення з нею миру, і 3) справу миру з Австрією вирішити звичайними дипломатичними переговорами. Совєтська нота має 18 сторінок. Відкинення Совєтами пропозиції, щоб 4 міністри закордонних справ обговорили дві найповажніші сучасні міжнародні проблеми в Европі — незавершений ще мир із Німеччиною і Австрією — не було несподіванкою для американських урядових кіл — запевняють із Вашинґтону. Хоч один із чільних вашинґтонських урядовців назвав совєтську ноту „невідповідальною", а інший „викрутом", — проте загальний вашинґтонський коментар до цього останнього совєтського кроку такий, що ця остання совєтська нота є „повторенням давньої совєтської фоноґрафічної плити". З Лондону нема ще відгуку. Покищо ждуть там повного тексту совєтської ноти.

Черчил зневірився у вартості зустрічі „великої чвірки"

Лондон. — Англійський 79-літний прем'єр Винстон Черчил зробив велику і прикру несподіванку членам англійської палати громад, коли у своїй промові на відкритті її чергової сесії завернув із дотеперішньої своєї позиції палкого речника зустрічі „великої чвірки" і висловив поважні сумніви, чи така зустріч принесла б нині користь світовому мирові. Тому, що пропозицію такої зустрічі ще англійськ. прем'єр виступив з 11 травня ц. р. і потім двічі її повторював, 10 жовтня на конференції консервативної партії в Марґейті і 10 днів пізніше в англійському парляменті, — теперішній відворот Черчила викликав серед англійців велике здивування. Черчил визнав, що така зустріч може, правда, принести користь, але, що вона зв'язана з ризиком, своїм невдалим вислідом може викликати ще більше напруження міжнародньої атмосфери". — Черчил визнав також, що „було б глупо уявляти собі, що можна таким простим шляхом дійти до загальної згоди в усіх страшних проблемах, які існують однаково на Сході, як на Заході, в Німеччині й в усіх сателітних державах". За часописними коментарями, на таку зміну становища Черчила вплинули головно 3 причини: 1. тверде становище Америки, що раз-у-раз вказує на недоцільність зустрічі з Маленьковим, поки нема певности, що СССР дійсно рішений змінити свою політику: 2. ті самі сумніви в найближчому оточенні Черчила, що побоюється компромітації Англії на випадок невдачі такої зустрічі і 3. брак будь-якої заохоти збоку самих Совєтів, що ніяким ділом не виявили своєї доброї і примирливої волі.

Артур Дін є далі оптимістом

Токіо. — Репрезентант 16-ти альянтських комбатантських держав із корейського бойового фронту, Артур Дін, — запропонував на вступній підготовчій конференції у Панмунджомі рівночасно в двох комісіях обговорити час і місце мирової політичної конференції в справах Кореї, а також її персональний склад, як цього домагаються комуністи. Комуністична сторона ще не відповіла на цю пропозицію Діна. Комуністи досі постійно відчитували з заздалегідь приготованих текстів трафаретне домагання, — спершу устійнити склад учасників конференції із допущенням до неї „невтральних держав", відкидаючи водночас всякі інші суґестії. Дін, проте, не тратить надії, кажучи, що комуністи не захочуть зірвати перемир'я. Цей його оптимізм суперечить переконанню державного секретаря Доллеса, який на пресовій конференції у Вашинґтоні висловив сумнів, чи комуністи дійсно хочуть миру в Кореї.

Італія припинила продаж товарів Юґославії

Рим. — Італійський уряд заборонив вивіз із Італії до Юґославії будь-яких товарів. Зроблено це під формальним приводом „технічних трудностів і браку кредитів". Юґославія заклала проти цього формальний протест, заявляючи, що італійський уряд хоче очевидячки зробити господарсько - політичний натиск на Юґославію у зв'язку з конфліктом за Трієст. Юґославія вивозила до Італії головно харчові продукти, а Італія продавала Юґославії головно машини і текстильні вироби.

В АМЕРИЦІ

● **Нюйоркський посадник** Вінсент Імпеллітері голосував на свого демократичного суперника, який переміг його під час правиборів. Імпеллітері заявив журналістам: „Я голосував на демократичну листу".

● **Щоб вбивники** 6-річного Боббі Ґрінліза могли бути засуджені до смертної кари, присяжні судді мусять виразно зазначити, що це тільки засуджують вбивників, але й визначають їм кару смерти.

● **Президент Айзенгавер** дістав цілу книгу з заявами кількох сот протикомуністичних в'язнів у Кореї. Ці заяви проти насильної репатріяції підписані кров'ю 16,000 полонених.

● **Губернатор стейту** Міссіссіппі, Гаф Вайт домагається від законодатних стейтових установ ухвалення 49,000,000 долярів на те, щоб можна було зрівняти школи, призначені для негрського населення, з школами для білих учнів.

● **Звільнено з служби** поліциста Генрі Рудзінського за те, що поза службою, в цивільній одежі роздавав летючки проти свого джерзісітського посадника Джана В. Кенні.

● **Филаделфія боронить** свого титулу третього щодо величини міста в ЗДА. Льос Анджелес проголосило число мешканців на 2,071,217, але Филаделфія твердить, що в ній мешкають 2,071,605 жителів. Филаделфія перевищує каліфорнійське місто також і своїм обширом — понад 127 квадратових миль.

● **Кардинал** Френсіс Спелман братиме активну участь у річній збірці одежі, харчів та ліків для Кореї, втікачів в Европі і на Близькому та Далекому Сході.

В СВІТІ

● **Королева Єлисавета II** надала високі військові відзначення двом старшинам англійської армії, які врятували раненого вояка на замінованому ще від останньої війни східньому побережжі Англії і потім брали активну участь в очищуванні того терену від мін.

● **Жидівський прем'єр** Бен Ґуріон заявив політичному комітетові своєї партії Мапаї, що з причини перевтоми він хоче зректися свого становища.

● **Михаїла Меншікова** призначено новим совєтським амбасадором в Індії. Він передав свої вірчі папері президентові Індії Раєндра Прасадові.

● **Японське міністерство** закордонних справ відмовило видати візи 15 японцям-комуністам, які хотіли поїхати до Північної і Південної Кореї.

● **Віце-президент Ніксон** перестеріг голову автономної країни Ляос в Індо-Китаї, Вао Даї, що націоналісти Ляосу, які змагають до повної суверенности країни, мусять спершу звільнити країну від небезпеки комуністичного наїзду. Тому поручав залишитись в союзі з Францією і користати з її військової допомоги.

● **Публичні роботи, ведені** в Палестині з фондів Об'єднаних Націй, дадуть ще в цьому році заробіток 12.000 арабських втікачів. Наслідком жидівсько-арабської війни було загалом 900,000 арабських втікачів. — 60,000 осіб користає з постійної допомоги. Цей допомоговий фонд ОН матиме в наступному році 24,800,000 долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОРИСНИЙ ЗВОРОТ

При всьому шаленому розвитку американської техніки, при бурхливому способі її життя Америка має опінію одної з найбільш консервативних країн в підході до поодиноких політичних проблем, зокрема міжнародних. І не без причини. Хоч Америка є одною з наймолодших у світі країн, вона має сьогодні найстаршу конституцію та найстарші — коли мова про безперервність існування — державні і суспільні установи. Тоді, коли інші країни змінюють свої режими, як рукавиці, а своїх приятелів і ворогів — майже за кожним подувом вітру, З'єдинені Держави тримаються своєї системи, як реп'ях кожуха, і консервативно готові приятелювати навіть з тими, які готові втопити їх в ложці води.

Спасенні наслідки такої прогресивности в цивілізаційному й консервативности в політичному розвитку аж надто наявні, щоб Америка хотіла від того відступити. Все ж таки, якщо є тільки на це оправдані причини, підтверджені відповідними фактами, Америка не боїться прогресувати і в політичних поглядах, хоч це вимагає деякого часу. Так було з традиційним американським ізоляціонізмом у міжнародній політиці, і це саме спостерігається тепер у відношенні до Росії, про впливи якої в Америці та про американську приязнь до якої не приходиться говорити.

Заслугу в цьому, зокрема заслугу в започаткуванні офіціяльного звороту в консервативному відношенні З'єдинених Держав до Росії, треба віддати попередній демократичній адміністрації б. президента Трумана та його державному секретареві Діновi Ачесонові, який вперше офіціяльно заговорив про „традиційний російський імперіялізм", як найбільшу загрозу для вільного світу та світового миру. Все ж таки, після тієї заяви не було жадних практичних змін ані в офіціяльній американській політиці супроти Росії, ані в загальному американському наставленні.

Зміна адміністрації, чи краще підготова до тієї зміни в останніх виборах, принесли деякий дальший проґрес в цьому відношенні, бодай теоретичний, коли республіканці й президент Айзенгавер стали формально на становищі „визвольної політики" супроти Совєтського Союзу. Звичайно, хто знає Америку та її політику, той не сподівався будь-якої „революції" в американській політиці, як внутрішній, так і закордонній. Президент Айзенгавер сам вияснив це найкраще, порівнявши державну політику з поїздом на закруті, який в занадто швидкому бігу міг би перевернутися. Але поступово можна „взяти" кожний закрут теж і в політиці.

Дальший надійний і корисний крок на такому „закруті" американської політики супроти Росії спостерігаємо в такій преважливій ділянці, як закордонна інформація. Недавно повідомлено, що всі аґенди американської закордонної інформації, включно з „Голосом Америки", передано т. зв. Інформаційній Аґенції З'єдинених Держав. Нову політику тієї Аґенції вияснив її голова Тіодор С. Стрейтберт в повідомленні для преси. З його слів може інтересувати зокрема українців, одна його відповідь на запит, на яку звернув увагу відомий політичний коментатор „Н. Й. Таймсу" у Вашингтоні, Артур Крок. На запит, кого нова Аґенція вважатиме в своїй праці за головного ворога — світовий комунізм чи російський імперіялізм, Стрейтберт заявив виразно й недвозначно, що російський імперіялізм, для якого світовий комунізм є тільки засобом у змаганні до опанування світу. По тій самій лінії Стрейтберт вияснив низку інших актуальних питань, зв'язаних з американською міжнародною інформацією.

Це корисний і надійний зворот в американській політиці. Те, що сказав Стрейтберт про російський імперіялізм, починає поступово застосовуватись і в практиці, і деякі надійні познаки того можна спостерегти вже й в Українському Відділі „Голосу Америки" під його новим керівництвом. Власне таку оцінку комуно - московській загрозі дали вже давно безпосередньо знайомі з тією загрозою її жертви, зокрема українці. Це вже не раз, що американці в своїм політичнім консерватизмі щойно зчасом та після гіркого досвіду й багатьох втрат та жертв приходять до того самого висновку й переконання, який їм доброзичливо та в повній відданості найкращим ідеалам американської волі й демократії дають їхні співгромадяни українського роду. Все ж таки, ліпше пізно, як ніколи.

СОВЄТСЬКІ АКАДЕМІКИ

9 і 10 жовтня московські „Известия" опублікували список нових академіків. Добір нових академіків позначений постійною тенденцією робити російський нарід провідною і керуючою силою всіх народів імперії. Вірність комуністичній Москві визначається тепер не приналежністю до комуністичної партії, а приналежністю до російського народу. Практика останнього десятиліття і політичні настрої неросійського населення примусили московську диктатуру спиратися на підтримку в першу чергу російського народу, імперіялістичні інстинкти якого збігаються з інтересами світової „пролетарської революції". Не лише в науці, але і в дипломатії, кіномистецтві, журналістиці й інших ділянках суспільного життя відбувається процес адміністративної заміни „інородців" росіянами. Коли, наприклад, в кіномистецтві й журналістиці до війни у великій кількості були затруднені жиди, то тепер серед зливи російських прізвищ, які репрезентують кіно і пресу, майже не можна відшукати жидівського прізвища.

До нових академіків потрапила Анна Панкратова, авторка численних газетних статтей і книжок, в яких великий російський народ підноситься до ранґи вищої раси.. В своїй останній книжці „Великий русский народ" (Москва, 1952) вона пише: „Ніколи жадна країна, жаден нарід не виявляли стільки творчих сил і талантів, не висували стільки героїв творчости, скільки їх дав російський нарід протягом всієї своєї історії". Така фальшива настанова і примушує Москву випихати з науки „інородців" Вільямсів, Бахів, Шмідтів, Иоффе, Тарле та інших і заміняти їх росіянами. У поданому „Известиями" списку нових академіків переважна більшість росіян, а „національни" представлені в непропорційній меншості.

Про вартість нових совєтських академіків може свідчити „наукова діяльність" згаданої Панкратової. Виконуючи замовлення кремлівських диктаторів, вона складні історичні процеси на просторах бувшої російської імперії подає як постійне прагнення поневолених народів приєднатися до наймудрішого російського народу, а цей російський нарід тільки те й робив на протязі історії, що рятував від загибелі інші народи. До неросійських народів Панкратова застосовує комуністичний принцип клясової боротьби: вона штучно ділить їх на дві ворогуючі сили — провід, який експлуатує свій нарід, і нарід, який бореться проти свого проводу. Одначе цього комуністичного принципу Панкратова не застосовує до російського народу. Всіх російських деспотів вона подає як проґресивних провідників. Між Карамзіним, Іваном Калитою, Іваном III, Іваном Лютим, Петром I, Леніним, Сталіним і Маленковим тепер вже не робиться жадної різниці. Звеличування російського народу зовсім подібне до того, яке робив Гітлер з німецьким народом, як з вищою расою, покликаною керувати іншими народами. Панкратова пише: „Сполучаючи революційний розмах з винятковою трудолюбивістю, терпеливістю і ясністю розуму, російський нарід заслужив загальне визнання як керівна сила Совєтського Союзу серед усіх народів нашої країни... Російський нарід всією своєю історією був підготований до ролі керівної сили Совєтського Союзу". Але й цього мало комуноросійським шовіністам. Хвороблива фантазія не має меж. Панкратова прокладає шлях цьому народові до панування над світом: „З надією і признанням звертаються до російського народу мільйони людей за кордоном. Вони добре знають, що російський народ — це стійкий і мужній борець за свободу і незалежність трудящих усіх рас і націй..." Російський народ, на який буржуазний Захід дивиться згори вниз, як на нарід „недостатньо цивілізований", став у проводі всього проґресивного людства". Російський нарід „викликає захоплення трудящих цілого світу".

Як відомо, російська, так звана, антикомуністична еміґрація тихо солідаризується з цією політикою Москви. Коли хто з чужинців або „сепаратистів" пише, що сучасна диктатура Кремлю спирається на російський нарід і задовольняє його імперіялістичні інстинкти, то ця російська еміґрація здіймає протестаційний галас. Та коли це саме пише і здійснює Маленков, то білі росіяни радіють. „Російський нарід безмежно вірить у свою рідну совєтську владу, в свою большевицьку партію", говорить Панкратова. Такої чести не можуть заслужити інші поневолені народи. Вони не можуть мати ясного розуму і стійкого характеру, вони не можуть бути керівною силою. Все мусить очолювати „великий російський нарід".

Не треба доказувати, що в такій комуно - шовіністичній тенденції в першу чергу криється небезпека для самого російського народу. Сьогодні цей нарід є жандармом Сходу Европи. Москва за „безмежну віру в совєтську владу" посилає його придушувати німців, чехів, поляків, українців. Ці народи вже добре знають, хто є їхнім гнобителем. Російська еміґрація багато б зробила для свого народу, коли б, замість солідаризації з національним гнобленням і терором та запереченням існування в СССР національного питання, виступила проти русифікаційно - загарбницької політики Кремлю.

(Л Л)

ДИМОВА ПРОБЛЕМА

(Допис з Лондону)

Урядова статистика показує, що в грудні минулого року протягом тижня, коли над Лондоном заляг великий туман, померло на 2,500 людей більше, ніж нормально умирало в дні без туману. Вчора був у Лондоні й околиці перший, ще невеликий туман, і перед цим в пресі появилися поради для населення — забезпечити себе дешевими „масками" проти затруєння димом.

Як відомо, туман сам по собі не приносить шкоди для людського здоров'я. Однак, туман у промислових країнах змішується з димом і дає згубні наслідки для людей, для тварин, для рослин і навіть для неживих речей. Дим, що має в собі сірчану кислоту, труїть людський орґанізм, нищить трави і дерева. Дим закриває доступ ультрафіялковим променям, що допомагають нищити зародки недуг і не дає розвиватись вітаміновi „Б" в шкірі, потрібному для здоров'я зубів і костей. Досліди, переведені над рослинами (грядки капусти), поблизу промислових міст і в центрі, між фабриками, показали, що рослини гинуть тим скорше, чим ближче знаходяться до промислових осередків. Є в Лондоні знаменитий Ботанічний Сад, у якому знайдете рослини з цілого світу. Через димову отруту деякі рослини в цім саду зазнали значної шкоди.

Науково перевірені числа показують, яку масу диму випускає в повітря промисловість Британії, разом з домашніми вогнищами в цій країні. Наприклад, в Англії та Велзі вилітає в повітря 2 мільйони 400 тисяч тонн диму місячно. Найбільшу частину цієї маси диму й сажі випускають димарі людських приміщень (1,290,000 тонн). 700,000 тонн дає індустрія і 400,000 тонн залізниці. На кожну квадратову милю в промислових містах Англії падає 3 тонни сажі щодня! З димарів вилітає у повітря щороку в Англії більше як 2 мільйони 500,000 тонн такого цінного продукту, як сірка. Недостача сірки не дала Англії виконати плян озброєння на 1951 рік.

Своїми хемічно їдкими складниками дим нищить архітектурні пам'ятки Британії. Сажа вкриває церкви, пам'ятники і ін. не тільки ззовні: дим проходить до закритих частин будинків і нищить мистецькі пам'ятки до непізнання. Недавно архидиякон Вестминстерського Ігуменства, д-р Адам Фокс подав до преси факти, як протягом одного століття, наслідком розвитку індустрії в Лондоні, дим і сажа пошкодили декорації цього величного храму і навіть його мури та колони.

Супроти руїнницької сили диму безсила навіть сталь. Це видно з того, що британські залізниці мусять міняти щороку 250 тисяч тонн рейок, особливо в вогких тунелях у промислових центрах, де сірка з диму роз'їдає сталеві рейки. Щоб держати міста і приміщення в чистоті, населення промислових центрів мусить витрачати багато зайвих грошей на прання, миття, чищення і т. д. Ці надплянові витрати досягають 150 мільйонів на рік.

Є в Британії Національне Т-во для боротьби проти диму. Воно веде пропаґанду за раціональне використання вугілля в цій країні, в інтересі господарства і здоров'я людности. В своїх публікаціях це товариство подає до відома громадянства розміри шкоди, що її завдає дим. Звертається увагу на те, що в домашнім господарстві Британії ще й досі поширене опалювання приміщень примітивними камінами, як це було в глибоку старовину, коли дров було досить і не було небезпеки затруєння димом. Обчислено, що тільки четверта частина тепла, яке дає камін, доходить до приміщення. 75% тепла „огрівають небо". На це змарноване тепло, що виходить із димарів, мусять цілий рік працювати 10 тисяч вуглярів у копальнях. Ці мільйони тонн вугілля не тільки пропадають без успішної користи для покупців і споживачів, але ще й затруюють повітря димом і руйнують здоров'я людности.

Проти цього почалася в суспільстві Британії і в пресі „самокритика". Винних шукають не в парляменті чи в уряді, а в консерватизмі самих людей. Українці, які прибули в Британію з континенту, як робітники, почали в своїх хатах, які самі купили, перебудовувати примітивні каміни на свій лад або ставити груби, як в Україні. Подекуди місцева адміністрація вмішувалася і забороняла робити ці реформи, мовляв, небезпечні з огляду на пожар... Довелося такі груби розбирати й вертатися до огрівання через камін.

До марнування палива приходить також внутрішнє уладження в домах Британії. Минулого року, з приводу ювілею лорда Веллінґтона, переможця над Наполеоном під Ватерлоо, згадувала преса, що старий воєвода мерз у своїм приміщенні, бо в Англії вікна звичайні, а не подвійні. Під час своїх відвідин Росії лорд Веллінґтон побачив там подвійні вікна і по повороті в Англію звелів у своєму приміщенні зробити теж такі вікна. Але за прикладом Веллінґтона, здається, ніхто більше не пішов. Англія має вікна примітивні, крізь які тепло легко виходить надвір, а ззовні проходить до приміщень дим, сажа, вогкість.

„Дим несе більшу згубу для Британії ,як колись холера", — казав недавно один лікар. Держава забезпечує всім мешканцям Британії (не тільки громадянам) безплатне лікування. Одночасно теж „безплатно" дим руйнує їх здоров'я. Мусить на це знайтися рада.

П. А.

Є ШТАБ—НЕМА ВІЙСЬКА

Проблему німецької армії несподівано зактуалізувала ніби маленька, проте, як виявляється, таки немаловажна подія: поворот із десятирічного совєтського полону одного з найчільніших німецьких полководців другої світової війни, маршала Фридриха фон Павлюса. Не зважаючи на всі закиди, що його ставили Павлюсові військові фахівці — чи дійсно 6-та німецька армія, що він нею командував під Сталінградом, була в такій розпучливій ситуації, що мусіла піддатися (тоді пішли в совєтський полон 330,000 німецьких старшин і вояків) — ім'я Павлюса зберегло свою популярність. І коли нині Павлюс вернувся до Східньої Німеччини, попереджений совєтською реклямою, і виступив з патріотичними заявами, але в просовєтському дусі, — то відразу ж загомоніли вже давно існуючі поголоски, що Павлюс стане у проводі східньо - німецької армії, контрольованої Совєтами. Очевидно, що, наче автоматично на німецькому Заході заметушились всі, що — разом із канцлером Аденауером — були і є прихильниками відбудови німецької збройної сили, тільки не по боці Совєтів, а з виразним протисовєтським вістрям, ідеологічно й орґанізаційно в рямцях загальноевропейської армії, підпорядкованої державам Північно - Атлантійського пакту.

Формально історія ремілітаризації Німеччини виглядає так:

Федеративна Республіка Німеччини, проголошена 23 травня 1949 року з тимчасовою столицею Бонн, не має по нинішній день тривкого мирового договору з учорашніми ворогами Німеччини Гітлера і спирається на власній конституції, на статуті високих комісарів трьох західніх держав і на низці актів тих держав. До них належить тимчасовий мировий контракт, що 26 травня 1952 року надавав цій західньо - німецькій республіці майже повну суверенність, але водночас зв'язував її з так званою европейською спільнотою, яка в свою чергу спирається на европейський оборонний пакт з 27 травня 1952 р. У цих актах передбачається включення 12 німецьких дивізій в европейську армію, що матиме 40 дивізій плюс 15 резервових (крім Туреччини і Греції). Так званий окупаційний статут Німеччини, що його три західні високі комісарі проголосили 21 вересня 1949 року, звертав громадянам Федеративної Республіки Німеччини цивільні права, але нічого не говорив про її ремілітаризацію. Німеччина, цілковито роззброєна не тільки розпущенням колишніх вояків і знищенням колишнього штабу, але й розмонтуванням та вивезенням сотень німецьких фабрик, що працювали колись для потреб війська, — включила сама в свою конституцію принцип обеззброєння. Відомо, що тільки чимраз очевидніша загроза совєтського нападу на Захід наказувала передусім Америці зревідувати свій погляд на ролю Німеччини, але сама Німеччина по нинішній день не може організувати своєї армії не тільки тому, що оборонний пакт ще не ратифікований, але й тому, що німецька конституція не передбачає власної реґулярної армії. І тому щойно теперішня безоглядна парляментарна більшість канцлера Аденауера зможе обійти ці конституційні застереження, приймаючи за основу ремілітаризації — 410,000 вояків в мирному і 500,000 у воєнному часі.

Тим часом у Західній Німеччині йде тільки підготова до поставлення на ноги цієї нової невеличкої, але добірної армії. Вся її орґанізація зосереджується у військовому департаменті уряду в Бонн, на чолі якого стоїть Теодор Блянк, що не має ще офіційного титулу військового міністра, щоб не дразнити Франції і Совєтів. Але майбутнім командувачем нової німецької армії буде мабуть Адольф Гойзінґер, шеф плянування у згадуваному військовому департаменті, ґенерал - поручник, що був від 1938 до 1945 року шефом оперативного відділу в німецькому ґенеральному штабі. Німецьким делеґатом для

(Закінчення на стор. 3)

ДЕНЬ НЕВІДОМОГО ПОЛІТВ'ЯЗНЯ

Реґулярні та запасні вояки воюють і гинуть тільки в часі війни. Політичні ж борці воюють і гинуть повсякчасно. Особливо, коли їх ворогом є деспотичний, тоталітарний гнобитель. Для них немає миру, доки не осягнена мета, що нею є політична свобода людини і народів, без якої всі інші свободи та права засуджені на атрофійний заник. У ході такого безупинного змагу волелюбних проти рабовласників гинуть не тільки борці свідомого активу, — гинуть теж маси, як їх потенціял у дійсності або в очах панівного ворога.

Для військових вояків є реєстри з іменами й адресами. Навіть для ранених, для тих, що згинули, попали в полон або пропали без вісти. Для політичних борців і їх потенціяльної маси у боротьбі проти тоталітарних деспотів подібних реєстрів немає. Вистачить вказати на мільйони активних жертв упродовж виголоджування українського народу московським Кремлем у рр. 1932/33.

Після першої світової війни створено культ Невідомого Вояка, як символу військових жертв у війні. Не менш оправданим є створення культу Невідомого Політв'язня, як символу політичних жертв у їх боротьбі за політичну свободу проти тоталітарних рабовласників.

Голова Другого Конґресу Вільної Міжнародної Федерації Політв'язнів у Римі в днях 2-6 жовтня 1952 р., чех д-р Р. Ярослав Профоус, що є теж містоголовою тієї Федерації, поставив внесок на проголошення Дня Невідомого Політв'язня. Його прийнято одноголосно. Та щойно Вільна Міжнародна Федерація Бувших Політв'язнів Тоталітарних Режимів у ЗДА, з осідком у Ню Йорку, очолена тим же д-р Профоусом, рішила перевести цей внесок.

Таким Днем вибрано день 7-го листопада, що його відзначає московський Кремль та очолювані ним червоні фашисти, як роковини їхньої „жовтневої революції" в Росії в 1917 р., якою започатковано найбільш злочинну в історії рабовласницьку систему, з її концтаборами та народовбивством. Святкуючим катам протиставиться вимордовані ними жертви в символі Невідомого Політв'язня, заповіт якого виконують далі ті, кому вдалося перейти тоталітарне концтаборове пекло і врятуватись по цей бік залізної заслони. Цей контраст має зворушити сумління вільного ще людства, ставлячи йому перед очі образ того, що і його чекає на випадок, якщо б Кремлеві пощастило досягти його мети і запанувати над світом.

Завдяки невсипущій і жертвенній активності кількох людей, вдалось позискати для цієї ідеї вирішальні урядові і суспільні чинники обабіч Атлантику. Відповідні заклики розіслано проводам Церков, урядів, парляментів, інституцій та видатнішим особам, як президент Д. Д. Айзенгавер, губернатори стейтів, голови сенатських і конґресових комісій, постійні представники при ОН тощо. Відгук дуже позитивний. Нашу ідею визнано знаменитою, як засіб боротьби проти тоталітарного ворога.

Для належного відсвяткування першого Дня Невідомого Політв'язня 7-го листопада 1953 року, перейняв спонзорство Національний Комітет Вільної Европи при ОН. Академія відбудеться дня 7-го листопада о 11 год. ранку в залі Гантер Каледж, 695 Парк Евеню. Виступатимуть представники всіх членів Федерації, а саме відпоручники політв'язнів: альбанських, жидівських латвійських, литовських, мадярських, московських, польських, румунських, словацьких, українських, чеських і навіть китайських. Відчитані будуть проголошення Дня Невідомого Політв'язня губернаторами американських стейтів та урядами американських і европейських держав, як рівнож привіти з усіх доброзичливих сторін, отже й від українців.

Україна була першою і найбільшою жертвою совєтського тоталітаризму москалів у рр. 1919-1921 і найбільшою жертвою націонал - соціялістичного тоталітаризму німців у рр. 1941-1944. Вона залишилась найбільшою жертвою першого тоталітарного окупанта. Число жертв українського народу перевищує число населення всіх балтійських держав, разом взятих. Випадало б заманіфестувати цей факт теж найчисленнішою масовою участю українців як на проголошенні і відсвяткуванні Дня Невідомого Політв'язня, так і в пікетуванні приміщень святкуючих представників тоталітарних катів у Ню Йорку.

Василь Косаренко-Косаревич,
секретар ВМФБПТР у ЗДА

Степан Женецький

ЗА ЧУЖІ ІНТЕРЕСИ

(Спомин з польсько-німецької війни)

(8)

Вже й північ минула, бо півні почали піяти на тому господарстві, коло якого наш відважний капраль збирався загибати геройською смертю, а німці все не приходять. Нараз донеслося голосне гавкання собаки. Я вскочив до криївки, втиснувся в самий куток і став наслухати. До моїх вух долетіло легке тупотіння, якби людських ніг. Хтось іде, наближається... Ось уже зовсім наблизився до місця мого схоронища. Чую розмову:

— К... їх маць! — говорить чоловічий голос польською мовою. — Самі поуцекалі, а нам навет ніц не поведзелі...

— І гдиби та кобєта не била нам поведзяла, же насі одешлі, билиби та нас напевно злапалі немци...

Отже це тікало два польських вояки, що їх частина залишила на стійці і забула стягнути. Значить, німців в лісі ще нема, а поляки все ще тікають. Треба бути обережним, щоб не попасти в польські руки!

Так просидів я в тому потоці аж до самого ранку. Коли ж уже добре розвиднілося, а німці все не приходили — пішов потоком, не виходячи на його беріг, в ту сторону, звідки ми вчора втікли. Вийшовши на край лісу, став розглядатися. Німців не видко, натомість за яких 200 кроків нижче паслося кілька корів, а коло них бавилися дві пастушки, дівчатка-підлітки. Підходжу до них і питаю по-польськи:

— Дівчатка, а де наші?

Пастушки, побачивши мене, зробили великі очі.

— О, насі ще вчора повтікали. Нех пан теж уцєка, бо тут юж вшендзє немци...

— А ґдзє те немце? — питаю.

— Он, там, — показала дівчинка рукою, — на штреце... Ядон і ядон...

Я подякував пастушкам і вернувся назад до лісу. Тут виліз на крайнє дерево і почав розглядатися, кудою „ядон" німці та як мені до них дістатися. За яких 6-7 кілометрів простягалась дорога, мабуть бита, чи як на Західній Україні кажуть „гостинець", а по ній їхали німці. Переїздили менші й більші колони авт, мотоциклісти, маршували відділи піхоти. Дорога і ліс бігли в одному напрямку, але за кілька кілометрів направо вони сходилися луком. Я зліз з дерева і пішов краєм лісу до того місця, щоб там перейти до німців. Прийшовши до того місця, зупинився і почав розглядатися, куди найкраще вийти з лісу до гостинця. В цьому місці віддаль між мною і дорогою була яких 1000 метрів, але посередині стояло на горбочку якесь самітнє господарство, щось ніби хутір: хата, стодола і ще дві маленькі будівлі. Я пройшов скорим ходом до того хутора. З хати до мене вийшла молодиця.

— Ґдзє насі? — питаю її шепотом, і починаю вияснювати, як то „насі" втекли, а мене залишили...

— О, насі ще вчора повтікали. А тут уже кругом німці. „Ховайсє пан до халупи, бо зобачон пана" — і вона потягнула мене скоренько до хати.

Я попросив у неї щось з'їсти. Дала хліба й кислого молока. Грошей не хотіла брати. Підкріпившись, виходжу, щоб піти на дорогу і піддатися німцям. Молодиця відкрила широко очі:

— Та ґдзє пан ідзє? Та там немци!..

Затягнула мене з порога назад до хати. Дає якісь цивільні лахи:

— На, маєш убрання з мого хлопа! Він учора також втік разом з військом. Перебирайся і залишайся тут...

Та я таки пішов за хату, приліг під яблунькою і почав розглядатися, як мені найкраще пройти до дороги. Між обійстям і дорогою, якою проїздили або проходили німецькі частини, лежала сіножать. Трава ще не була скошена і місцями осока на ній виросла досить висока. Від хуторця до дороги вела широка стежка. Повісивши свого кріса цівкою до землі, вийняв з кишені білу хустку і, повіваючи нею над головою, рушив тою стежкою в напрямі німців. Хоч я йшов до них добровільно, але все ж таки чув себе ніяково: як вони мене приймуть, та що зі мною зроблять? Пройшовши яких сто метрів, раптом став, мов укопаний: переді мною звідкись узявся польський вояк! „Застрілить за дезерцію!" — мигнуло мені в голові — і я схопив за кріса.

— І ти йдеш до німців? — спитав мене вояк українською мовою.

— Так, — відповів я, зрадівши, що це не поляк. — Ти також українець?

— Ні, я німець...

Це був син німецького колоніста десь з-під Калуша. Далі ми пішли вже вдвох. Вийшовши на дорогу, натрапили на невеличкий відділ німців, який розсівся по обох боках дороги, саме в тому місці, де виходила стежка. Коли ми наблизилися, вони зустріли нас усміхом. До нас підійшов молодий ляйтенант і мій несподіваний товариш сказав йому по-німецьки, що ми добровільно переходимо до них, пояснивши при тому, що він — німець, а я — українець. Забравши від нас кріси, багнети й лопатки, ляйтенант звелів нам сідати і за хвилину приніс хліба й консерву з м'ясом.

— Ессен!

Підкріпившись і відпочивши, відділ рушив в дальшу дорогу, а позад нього, під наглядом старшого віком німецького вояка і ми обидва. Наближаючись до села, я прочитав напис на таблиці:

Село Бобова
Повіт Горлиці,
Воєвідство Краківське.

Отже під селом Бобова перейшов я до німців, і там закінчилася для мене війна за чужі інтереси. Так, не вистрілившии ні одного набоя в обороні Польщі, я перейшов на німецьку сторону не з якоїсь симпатії до німців, а тільки тому, щоб вступити до Українського Леґіону, в рядах якого бажав воювати далі, але вже за рідну справу.

Кінець

УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЦТВО В „НАЙБІЛЬШОМУ ЖІНОЧОМУ ПОКАЗІ"

Цьогорічну — тобто з черги тридцяту — Міжнародну Жіночу Виставку в казармі при Парк Евеню й 34-тій вулиці в Ню Йорку називає щоденник „Н. Й. Ворлд-Телеграм" „найбільшим жіночим показом світу".

Виставка триває цілий тиждень, від 2 до 8 листопада і в ній знову українське зорганізоване жіноцтво бере участь разом з тридцятьма іншими націями. Цим разом український відділ розміщений в самому центрі великої залі напроти просторої умебльованої „світлиці" — площі для прийняття гостей, отже його можна бачити навіть з віддалі. Крім цієї розмірами великої „будки", що її голова українського комітету, Катерина Пелешок, назвала „музеєм", відступила управа виставки ще окреме місце на окраїнах, для влаштування типової української кімнати. Все це використав Український Жіночий Виставковий Комітет відповідно до своїх можливостей і разом запрезентував публіці як в загальному маштабі, так і в деталях — зразки українського народного мистецтва у практичному застосуванні.

Крім розміщених в кіосках і кімнаті предметів, кожного дня від год. 3 до 3.30 попол. виступають українські жінки в народних одягах, що їх описує в подробицях одна з членок Виставкового Комітету.

„Український День", тобто повна українська програма, що охоплює привіти, народні танки, співи, гру на скрипці й фортепіяні і т. п. виступи, призначена на суботу 7 листопада під назвою: „Українська жінка в музиці, співі й танцю".

Не зважаючи на труднощі, які мав цьогорічний Український Жіночий Виставковий Комітет з уваги на численну участь „нових американців", треба признати, що під артистичним оглядом українська секція зробила поступ в порівнянні з минулим роком. Це впізнати по нових предметах з ділянки вишивок, різьби, кераміки і з багатої колекції писанок та килимів. Увагу відвідувачів приковують „ляльки" таких історичних постатей, як княжни Раїни Могилянки з XVI сторіччя, української княжни з X. ст. і княжни Софії з Острогу — все це креація Мирослави Гординської, яка відступила артистичні вироби, що є в її посіданні, на прикрасу згаданої вже української кімнати. В цій кімнаті, побіч інших предметів, помітні образи Катерини Кричевської й подушка в полуботківському стилі. Оксана Лятуринська дала кілька зразків своїх ляльок, приміщених в головному кіоску, прикрашенням якого займався окремий підкомітет під керівництвом Ірини Шухевич.

Програмовий журнал цього року не має оголошень, зате містить більше статтей про українську культуру, мистецтво, про участь українського жіноцтва в минулих виставках. Разом з летючкою в англійській мові, п. з. „Україна й українська жінка", цей журнал становить важливий причинок до української інформативно - публіцистичної літератури на американському ґрунті. Урядовий журнал, виданий керівництвом виставки, своїми замітками про українську програму й комітет доповнює інформації про працю українського жіноцтва.

Оце перші спостереження з виставки. Її вартість для поширення відомостей про українські культурні досягнення можна буде оцінити вповні аж після її закінчення. Коли минулого року з появою на сцені голови української секції для проголошення програми многотисячна публіка припинила всякі „ярмаркові" розмови ,то це був знак, що українська програма здобула собі наперед респект серед усього загалу. Щоб запевнити успіх в цьогорічному змаганні зорганізованого українського жіноцтва, треба теж солідарної підтримки всього українського загалу з Ню Йорку й околиці. При цьому належить звернути увагу на матеріяльний бік, а саме, щоб прийти на виставку з квитками, закупленими наперед в українських підприємствах, бо тільки з такого закупна дістає український комітет частину прибутку на покриття великих коштів уладження українського відділу.

Тільки загальна підтримка громадянства може допомогти українському жіноцтву сповнити його ролю в „найбільшому жіночому показі світу".

Д-р С. Демидчук.

З Відчитової Залі

ПОТРЕБА ПЕРЕОЦІНКИ ВАРТОСТЕЙ

(На тлі останнього реферату проф. Валеріяна Горбачевського).

Дня 16 жовтня ц. р. члени і гості Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку мали знову нагоду вислухати другий з черги реферат професора В. Горбачевського на тему: „Гуманістичний світогляд на тлі ідеократизму".

Проф. В. Горбачевський є „новою людиною" на терені нюйоркської Метрополії. Дружина його є знана колекціонерка найчисленніших і найгарніших українських сучасних і старожитних вишивок, які вона чи то сама творить і вишиває, чи то збирала на протязі свого життя. Деякі з її вишивок сьогають доби наших перших гетьманів.

Реферат проф. В. Горбачевського заскочив слухачів своїм глибоким і новим змістом та оригінальним освітленням сучасних світоглядів: ідеалістичного та матеріялістичного. Прелеґент, хоч обмежений часом, перепровадив докладну аналізу цих світоглядів. Вказуючи на їх недостачі і пережитість, він дійшов до переконання, що ідеалістичний світогляд мусить себе „оновити" або дати місце новому гуманістичному світоглядові, щоб можна було успішно і переможно провадити боротьбу з ворожим матеріялістичним світоглядом.

Гуманістичний світогляд базується на трьох ідеях: Бог — людська гідність — високий рівень цивілізації. Ідея Бога має стати основою для онтології і філософії, ідея людської гідности має стати основою для етики і естетики, а високий рівень цивілізації має бути основою для раціонального і справедливого розв'язання проблем економіки, соціології та політики.

Онтологію гуманістичного світогляду прелеґент основує на системі трьох світів: абсолютного, трансцедентного і субстанціонального. Абсолютний світ, це — сфера Бога, Творця буття, первопричини всіх причин. Трансцедентний світ, це — сфера ідей, як плянів будови буття, це — сфера законів, як шляхів розгортання процесів буття та життя в всесвіті, це — сфера виявлення відвічної Правди, Добра та Краси. Як базу для реалізації плянів буття, Бог створив субстанціональний світ, що має субстанціональну масу, яка виявляється в трьох варіянтах: дух — енергія — матерія. На ґрунті субстанціонального світу Бог створив три варіянти життя: рослинництво, тваринництво і людство. Людству Бог дав високий творчий потенціял і людство створило три скарби: матеріяльну культуру, духову культуру та цивілізацію. А завершенням людської творчости є формування світоглядової синтези, якою є теософія, що є фактично філософською основою світорозуміння. Маючи високий творчий потенціял, людина, як істота соціяльна, зобов'язана використовувати свої сили для добра загалу, тобто вона повинна бути суспільно корисною. Це є основна вимога етики.

Людство вже на протязі тисячеліть бореться за елементарне право — бути людиною. Вже в цивілізованих країнах це право людина собі виборола, але сучасна етика вимагає, щоб людство зрозуміло, що бути людиною є не лиш завойоване право, але ще в більшій мірі усвідомлений обов'язок. Кличем нашої доби має бути імперативна вимога: „Будь людиною!". Бути людиною, це значить по відношенні до громади тримати свої права із своїми обов'язками, бо тоді не буде ані упривілейованих ані покривджених.

Революційний клич: Свобода — Рівність — Братерство став гаслом Великої Французької Революції. Під цим гаслом було повалено февдалізм і під цим же гаслом почав розвиватися капіталізм. Цікаво, що й большевики вже на самому початку своєї діяльности під цим гаслом почали розбудовувати комунізм. Правда, капіталізм фактично послугувався першим постулятом гасла — Свобода, а комунізм послугувався другим постулятом гасла — Рівність. Тому, що Свобода і Рівність себе взаємно заперечують, мусіло неминуче прийти до ідейного зудару двох ідеологічних таборів: табору світової демократії та табору тоталітаризму. Тому — то світ переживає тепер ідейну кризу, бо обидва згадані постуляти є вже завідсталі.

Ідеократи пропонують людству переорієнтуватися на нове поступове гасло, яке звучить: 1. Правопорядок, як синтеза свободи та дисципліни. 2. Соціяльна справедливість, як засада урівноваження прав кожної людини з її обов'язками, бо в цивілізованій громаді стає обов'язковою диференціяція суспільних функцій поміж громадянами та 3. Солідаризм, як засада мирної систематичної співпраці всіх творчих сил та як контраверза засаді клясової боротьби і засаді диктатури пролетаріяту. Прийнявши це нове гасло, світова демократія ідейно себе скріпить та буде мати духові сили протиставитися навалі анархії та теророві, що большевики несуть в демократичні країни світу. Якщо ж світова демократія зігнорує симптоми загрози із Сходу, то її очікує катастрофа і заглада, тобто перспектива одній частині загинути в огні та бурі кривавої соціяльної революції, другій частині опинитися за колючими дротами концентраційних таборів для „соціяльної перевиховн", а третій частині стати тягловою худобою, впряженою в шори нових завойовників світу — вождів „світового пролетаріяту" та „вождя всіх вождів" — червоного диктатора.

Свою доповідь проф. В. Горбачевський закінчив перестрогою, що прозвучала вже дві тисячі літ тому назад: „Кавеант консулєс! Картаґо деленда ест!" — „Будьте на сторожі консули! Картаґен мусить бути знищений!", а під словом „Картаґена" треба розуміти Москву і сучасний комуністичний світ.

Кость Церкевич.
Джерзі Сіті, Н. Дж.

Є штаб — нема війська

(Закінчення зі стор. 2)

переговорів із західніми альянтами у справі творення нової армії є генерал Ганс Шпайдель, колишній шеф штабу маршала Роммеля. Зрештою, стара німецька армія, що в хвилині наступу на СССР мала на одному тільки східньому фронті 250 дивізій, розпоряджала величезним старшинським корпусом. Тому, не вважаючи на страхітливе спустошення в ньому воєнними втратами і наслідком катастрофи Німеччини в 1945 році, нема найменшого остраху, щоб новій німецькій армії забракло старшин. Правда, багато найчільніших старшин з другої світової війни, з-поміж тих, що не згинули на шибеницях (як, напр. марш. Кайтель або командувач в норвезькій кампанії ген. Йодль), ні покінчили самогубством, (як Герман Ґерінґ і десятки інших), ані не перебувають ще в альянтських в'язницях, (як адмірал Деніц і маршал летунства Мільх), ані в совєтському полоні (сидить там ще кругло 140 німецьких генералів), — багато з оцілілих з тієї катастрофи німецької збройної сили або постарілись (марш. Ф. Рундштедт), або посвятились писанню воєнних спомнів (організатор німецької панцерної зброї Ґудеріян, чи шеф генерального штабу в початках другої світової війни, генерал артилерії Гальдер, за командування маршала Бравхіча і сам Бравхіч). Але, як сказано, генерал Гойзінґер і Теодор Блянк можуть черпати досхочу з молодшого старшинського активу, що має за собою теоретичну освіту й практичний вишкіл з другої світової війни.

Німці офіційно твердять, що їм треба три роки для створення боєздатних 12 дивізій по 20,000 вояків, враховуючи запасні й допоміжні частини. Однак, беручи під увагу відомий німецький організаційний, особливо військово-організаційний хист і вроджений гін німецької молоді до вояцького діла, можна гадати, що німці зумисне подають довший термін, як він потрібний насправді. Не можна теж відмовити деякої рації французам, які кажуть, що вже тепер формальна підготова німців творити 12 дивізій може стати базою для творення куди більшої військової сили. Пригадуючи часи пісяверсальського роззброєння і наче вичарування з пустки найбільшої збройної сили, що її будь-коли оглядав світ, — можна вірити, що вже після однорічного вишколу новобранців у віці 19-21 рр., з одночасною невиключеною виміною людського елементу між новотвореною армією й існуючою поліцією із військовим вишколом, нова німецька армія знову постане, наче на помах чудодійної палички.

Покищо готовий штабовий і старшинський кадр, який чекає на право рекрутації. Це пригадує часи Гетьманщини в Україні в 1918 р., коли створено великий кадр старшин, які ждали на дозвіл від німців перевести в Україні загальний набір. В Україні так і не діждались, бо кайзер Вільгельм II дав цей дозвіл гетьманові Скоропадському аж тоді, коли сам був напередодні втрати власної влади. Але Німеччина його дістане, — або сама собі його візьме. І той острах, з яким ждуть на постання нової німецької армії однаково у Парижі, як у Москві, Празі і Варшаві, — і ті надії, що їх в'яжуть з тією подією у Вашингтоні й Лондоні, наводить на думку, що момент ставлення на ноги нової німецької армії буде новим зворотним моментом у сучасній світовій історії.

Поштовий Відділ В. О. У. Н. Ради видає ювілейні марки

Щоб відзначити два 700-літніх українських ювілеї, а саме — ювілей 700-ліття коронації короля Галицько-Волинської Держави Данила та 700-ліття від заснування міста Львова — Поштовий Відділ ВО Української Національної Ради видає цими днями дві серії поштових марок.

Незабаром вийде також третя серія, що буде присвячена найвидатнішим українським державним мужам — борцям за українську демократію І. Мазепі, Б. Іваницькому та С. Баранові.

Пам'ятаючи, що українські поштові марки є не лише видатним завобом нашої пропаґанди між чужинцями, але й частковою матеріяльною підтримкою нашого Державного Центру — В. О. просить всіх прихильників Української Національної Ради і українських патріотів замовляти ці три серії поштових марок за посередництвом Уповноважених Фінансового Ресорту УНРади, або в управах місцевих Товариств Сприяння УНРаді, або безпосередньо в Поштовому Відділі ВО Української Національної Ради: Muenchen 25, Daenkhelstr. 4/0, Germany.

Ціна першої і другої серій по 0.50 НМ, а ціна третьої серії — 1 НМ, або їхня рівновартість в чужих валютах.

При замовлюванні поодиноких серій проситься вирівнювати належність міжнародними поштовими купонами: серії І і II. по 2 купони, а серія III —4купони.

Із 489 неповоротців — 19 дали себе „переконати"

Токіо. — Остання зустріч комуністичних „переконувачів" в Кореї із полоненими-неповоротцями була знову нагодою для неповоротців обкидати комуністів найпоганішою лайкою і скінчилася знову моральною програною комуністів. На 489 неповоротців, північних корейців, тільки 19 зголосились до репатріяції. В наступній зустрічі візьмуть знову участь китайські неповоротці. Комуністи продовжують свою пропаґанду проти „терористів Сінґмана Рі і Чіянґ Кай-шека", які нібито застрашують неповоротців і перешкоджають їм вертатися додому. Але Невтральна Комісія не знайшла ніяких конкретних доказів на те, що дійсно супроти бажаючих репатріюватись існує поважний терор, дармащо в таборі неповоротців панує гостра антикомуністична атмосфера. У тому самому дусі висловилась швайцарська делеґація в Невтральній Комісії. Швайцарський уряд видав офіційну заяву про те, що швайцарці в Кореї рішуче проти вживання сили супроти полонених. Також швайцарці заперечують заяви комуністів, начебто у таборі неповоротців „меншість править більшістю".

АФП не хоче допустити до голосування членів Спілки Вантажників

Ню Йорк, Н. Й. — Американська Федерація Праці повідомила, що вона просить Крайовий Уряд Праці, щоб він не дозволив брати участи в виборах спілкових аґентів членів давньої Міжнародної Спілки Вантажників. АФП заявляє, що ця спілка не є законною робітничою організацією в розумінні закону Тефта-Гартлі. Представник Міжнародньої Спілки Вантажників Петрік Дж. Конноллі заявив, що нова робітнича портова організація, яка належить до АФП, почувається дуже слабою, коли боїться голосів старої спілки, в якій головував Джозеф Райен.

Грецька королівська пара в будинку Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — Грецький король Павло і його дружина королева Фридерика відвідали будинок Об'єднаних Націй в Ню Йорку і взяли участь в нараді Генеральної сторожа миру і правопорядку голосив промову, в якій запевнив, що грецька армія завжди готова взяти участь по стороні Об'єднаних Націй, як сторожа миру і правоорядку у світі. Після того королівська пара відвідала президентку Генеральної Асамблеї індійку Пандіт в її кабінеті і взяла участь у сніданку, влаштованому на її честь. Король Павло був у цивільному вбранні, королева була скромно одягнена і обоє викликали найбільші симпатії своєю демократичною поведінкою.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЦІКАВІ ЗАМІТКИ ПРО АМЕРИКУ

Департамент Праці З'єдинених Держав недавно оголосив, що робітничі юнії за останніх три роки збільшили число своїх членів на 500,000, досягнувши загального числа 17 мільйонів. У ЗДА є 215 національних та інтернаціональних юній. Американська Федерація Праці нараховує 9,500,000 членів, Конгрес Індустріяльних Організацій — коло 5 мільйонів членів.

—o—

Більшість теперішніх американських шляхів ідуть по слідах перших американських шляхів ідуть по слідах перших американських піонерів. Наприклад, автомобілісти, що мчать дорогою ч. 50, може й не знають, що тією дорогою 126 років тому Джедедая Сміт перший перейшов високі гори Сієрри та пустелю Невада-Юта, мало не наклавши при тому головою.

Український Літературно-Мистецький Клюб
Ню Йорк 149. 2nd Av.

В Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку в п'ятницю 6-го листопада В. Косаревич - Косаренко виголосить останню доповідь із циклю п. н. „Обличчя Східньої Европи". Початок о год. 8 веч.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, в тим самим і співвласниками чотирнадцятимільйонового Союзового майна!

Вступайте в члени УНСоюзу!

Зі Спорту

ПЕРЕМОГА БЕЗ ЗАСЛУГИ

ВЕЗУВІЯНА СК — УСК НЮ ЙОРК 1:2 (1:2)

УСК: О. Ришітник — М. Шміґель, Р. Підгорецький — І. Мочерняк, В. Серант, Ю. Колодій — Б. Завадівський, Є. Голюка, Р. Павлюк, О. Банах, А. Лапичак, Ю. Колодій.

Факти: Ворота для УСК: 8 хв. 0:1 і 23 хв. 0:2 Є. Голюка. Наріжняки: 5—4 для Везувіяни. Вільні копи: до Визувіяни 17, до УСК 13. Глядачів біля 700.

Ню Йорк, 1 листопада 1953. — Сьогорічний УСК був лише тінню УСК-у з попередньої неділі, який виграв 6:0 проти найкращого противника Націон. Ліґи Патерсон Доверс. Можна бути задоволеним, що врешті УСК почав вирішувати змагання в першій половині — це його ціле щастя! Італійці, новик в Національній Лізі, грає високий, але опанований футбол, і УСК не зумів протиставити їм абсолютно нічого. Ми прямо були приголомшені як на протязі тижня може змінитися форма дружини. У світлі сказаного виграна УСК-у є більш як щасливою.

Сама гра була нецікавою — за цілі змагання в УСК-у було тільки одне заграння! — коли не числити багатьох насичених ситуацій під ворітьми УСК-у в другій половині. З усківців могли тільки задовольнити М. Шміґель, Ю. Колодій і молодий Орест Ришітник на воротах. Останній є регулярним воротарем УСК „Б" і продуктом юніорки УСК-у.

Чим менше будемо говорити про ці змагання — тим краще. Бажаємо тільки, щоб на наступну неділю УСК повернувся до форми змагань з Патерсоном, бо він грає проти сильної МАЛЬТА ЮНАЙТЕД на площі останньої. Доїзд на площу: Aeronautical Field—La Guardia Airport. IRT or BMT Ditmars Blvd. Ditmars bus to field.

ВЕЧІРКА УСК НЮ ЙОРК

В суботу, 7 листопада 1953 УСК започатковує у своїй домівці вечірки для змагунів і симпатиків. Метою цих вечірок є затіснити співжиття української спортової родини Ню Йорку способом дружніх сходин, гутірок, забави. Заходьте в суботу вечером до домівки УСК-у, ч. 12 Ст. Марк'с Плейс (8 вулиця).

Роман Лисняк.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в одну ідейну спільноту та поставила її на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

НОВА КЛІТИНА „ЗАРЕВА" В ВІННІПЕҐУ

В неділю, 11 жовтня ц. р. ввечорі у приміщенні УНО в Вінніпеґу, відбулися основоположні збори Української Академічної Громади „Зарево", які відкрив від Ініціятивного Комітету Б. Боцюрків, студ. політичних наук на Манітобському Університеті, молодечий діяч і редактор журналу „Голос Молоді". У зборах узяло участь 20 приявних, головно студентів місцевого університету, як теж абсольвентів високих (університетських) шкіл, що підписали членські заяви. Зборами проводив інж. В. Мартинець, заслужений давній діяч і студентський націоналістичних молодечих організацій в Европі. Основну доповідь про завдання УАГ „Зарево" виголосив Б. Боцюрків:

УАГ „Зарево", не типова станова студентська організація, а специфічне академічне тіло, що гуртує для особливих завдань як студентів так і українських громадян з академічним цензусом (з закінченими університетськими студіями), організація світоглядового характеру, приймаючи в основу філософічно ідеологічні заложення українського націоналізму як світоглядового сприймання, а не політичної системи. „Зарево" змагає за власне духове обличчя людини, шукання істини, прямування в глибінь. „Краща єресь, чим повторювання тарабанщини". Берегтися від доктринерства, втертих та вилинялих трафаретів і шабльонів, проводити студії української проблематики в усіх видах вияву, формування української духовости, студії над розбудовою Української Держави. Особливо для канадійського терену — студії вкладу українства в розвиток Канади. Особливу увагу покласти на дуже актуальну проблематику тутешньої молоді й протидії асиміляції. Завдання великі, з глибинним засягом, розраховані не на ефект хвилини, а на послідовність праці членства. У цьому саме й особливість „Зарева".

Управу УАГ „Зарево" в Вінніпеґу вибрано в такому складі: голова — Б. Боцюрків, містоголова — В. Григоріїв, секретарка — С. Лучинська, скарбник — Р. Громада, член — М. Топольницький. До Надзірної Ради ввійшли: мґр. І. Геврик — голова, інж. В. Дейнека й мґр. С. Радчук — члени.

На перших організаційних сходинах Управи й Надзірної Ради покликано референтів: організаційного — М. Козій і превового — інж. А. Д. Добрянський, як теж розроблено основний плян праці.

1952 року було в ЗДА 799 міст з населенням не менше як 5,000, в яких того року не трапилося жадного нещасливого випадку з автами. Ці міста є тепер на листі Змагання за Національну Безпеку Транспорту.

За пляном Американської допомоги Кореї, мають бути зорганізовані спеціяльні групи жінок по всій Америці, які плестимуть вовняні речі для корейських дітей, інвалідів та старих людей. Перша така приватна група була організована в 1951 р. і зібрала вже близько мільйона тонн одежі для корейських утікачів.

Книгарні та видавництва ЗДА повідомляють, що серед дешевих книжок найбільший успіх мають книжки з релігії, наук, мистецтва та балету. Один видавець передбачає, що в цьому році таких книжок буде продано 250 мільйонів примірників. Від 1946 року продаж таких книжок виріс з 20 до 250 мільйонів.

Протягом 1952 року на перевезення шкільної дітвори автобусами до школи і назад додому стейтові уряди витратили понад чверть більйона долярів. Шкільні автобуси зробили для цісї мети понад більйон миль. Користується шкільними автобусами тепер понад 7 мільйонів школярів.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ГЕМТРАМК, МІШ. — Т-во ім. Мар. Шашкевича відділ 94. повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 7. листопада, о год. 1:30 попол., в залі У. Д. К. 2376 Ґрейлінґ. Проситься всіх членів прибути на збори. — М. М., секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла відд. 102 відбудуться в неділю, 8. листопада, в церковній залі, 2280 W. 7th. — М. Бобечко, секр.

Посмертна Згадка

АНДРІЙ ПОЛЯНСЬКИЙ, член Т-ва Запорозької Січі відд. 3 УНСоюзу в Елизабет, Н. Дж., помер 2. листопада 1953 року у 70 році життя. Покійний походив зі села Чистогор пов. Сянік, Західна Україна. До УНСоюзу вступив 1907 р. Полишив в смутку дружину Агафію. Покійний давав щедрі жертви на народні і церковні цілі. Похорон відбудеться в четвер, 5. листопада, в год. 9. рано з похоронного заведення Meekins Funeral Home, 43 South Broad St., Elizabeth, N. J., до церкви св. Володимира. Всіх членів просимо взяти участь в похороні. — В. Й. П.!

М. Сухорський, секр.

У СУБОТУ о 8-ій год. вечора в Українській Правосл. Автокефальній Свято-Троїцькій Церкві, 277, 4th Ave., буде відправлена

ПАНАХИДА

в першу річницю смерти Київського адвоката

Володимира Михайловича Ненадкевича,

про що сповіщає

ДРУЖИНА Покійного.

ТАРЗАН, ч. 3181. Цілює з віддалі.

Раптовий жах охопив забобонних пігмеїв, коли Ребеґа впав від мовчазних стріл, і вони розбіглися, щоб убезпечити свої халупи.

— Дяка небу — задихаючись, сказала Джессіца — за нашого невидимого рятівника! Я цікава, чи це не той самий, що вивів нас із тісї жахливої святині?

— Що нам робити, Джері? — питалася вона. — Перше, — відповів Джером, — відійти далі від того села, а тоді — в дупло дерева аж до ранку.